

Kosarkaska Revolucija?

Author: [Bojan Tonic](#)

Hiljade demonstranata trazi Milosevicevu ostavku u gradu koji je u proslosti bio uporište jugoslovenskog predsednika.

Ukoliko talas nezadovoljstva koji raste u juznoj Srbiji dovede do smene jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica, ovaj dogadjaj bi mogao da bude zapamcen u istoriji kao kosarkaska revolucija.

Masa ljudi koja demonstrira od ponedeljka u Leskovcu, gradu na jugu Srbije koji ima 70.000 stanovnika, i trazi ostavku svog predsednika, se najpre okupila na poziv koji je procitan na lokalnoj televiziji u poluvremenu odlucujuce evropske kosaracke utakmice u kojoj je igrao francuski nacionalni tim.

Dok su gledaoci cekali pocetak drugog poluvremena, Ivan Novakovic, montazer u lokalnoj televiziji, uleteo je u studio i emitovao dvadesetominutnu izjavu koja je prethodno snimljena. U njoj je naveo optuzbe protiv vlasti - ukljucujuci i slanje mladih muskaraca iz ovog grada u rat koji nisu mogli da dobiju - i pozvao gradjane da izadju na ulice i smene lokalnog vlastodrsca Zivojina Stefanovica.

Ljubitelji kosarke - koji cine vecinu gradjana u ovoj zemlji koja je zaludjena za sport - su bili zapanjeni. Iako su lokalne vlasti izdale svoju sopstvenu izjavu te iste veceri u kojoj su opisale Novakovicevu neplaniranu intervenciju kao "klasican neprijateljski cin sa ciljem da se destabilizuje sadasnja situacija," kocka je bacena. Novakovic je kaznjen na 30 dana zatvora zato sto je organizovao demonstracije koje su prethodno odrzane u gradu sto je navelo ljude da drugu noc za redom, u utorak, izadju na ulice gde su se sukobili sa interventnim jedinicama.

Pre rata na Kosovu bi ovakav potez bio zapamcen kao bezazlena sala, ali je sada prekidanje programa pokrenulo duboko isfrustrirano stanovnistvo.

Poslednjih nedelja otkada je okoncano NATO bombardovanje, u Leskovcu je vlada mracno raspolozenje. Grad se nalazi samo cetrdesetak kilometara od granice sa Kosovom, a od Pristine je udaljen 100 km. Vojnici koji su se vratili sa fronta imaju simptome post-traumatskog stresnog poremećaja a i izgledaju kao da su u depresiji sto je verovatno posledica zlocina koje su pocinili nad kosovskim Albancima, ubijanja i spaljivanja kuca, u kojima su bili aktivni ili pasivni ucesnici. Mnogi izgledaju kao da su na ivici nervnog sloma.

Dobrosav Nestic, predsednik grupe koja se bavi ljudskim pravima u Leskovcu, kaze da se pripadnici paravojnih jedinica lojalnih Frenkiju Simatovicu, koji je na zlom glasu zbog zlocina koji su pocinjeli pod njegovom komandom, voze gradom. Pijani vojnici tumaraju ulicama, izazivaju tuce i pucaju u vazduh. Ljudi se plase da puste decu da idu napolje.

Clanovi porodica vojnika koji su tek sada culi sta se zaista desilo na Kosovu su ogorceni. Posto su na svim izborima odrzanim u proteklih devet godina dosledno glasali za Milosevica, sada smatraju da ih je prevario.

Pre NATO bombardovanja i pre nego sto je nekoliko stotina mladica iz Leskovca poslato da se bori na Kosovu, grad je bio jedno od najjacih uporišta Milosevica i njegove Socijalisticke partije Srbije. Sada stanovnici grada broje mrtve i procenjuju materijalnu stetnu. Dok to cine, njihov bes raste.

Nije bilo sluzbenih izvestaja o broju poginulih. Medjutim, Vojska Jugoslavije je Srpskoj pravoslavnoj crkvi dala spisak sa 57 imena poginulih, sve sa okolnostima u kojima je smrt nastupila, ukljucujuci "ubijen od

strane NATO-a", "ubijen od strane Oslobođilacke vojske Kosova", "samoubisto", "zbog bolesti", i "prirodna smrt."

Medju mrtvima je i jedan dvadesetogodisnjak i nekoliko muskaraca zbog cije smrti je dvoje ili troje dece ostalo bez oca.

Leskovcani sada kazu da su krenuli da se bore sa NATO zbog gluposti vlasti i da je cena koju su platili previsoka.

Mnogi demobilisani vojnici tek treba da prime platu od vojske a njihove porodice su ostale bez ikakvih prihoda.

Zbog nestasice sirovina i struje, sve fabrike u ovom gradu su zatvorene. Cak nema ni sezonskih gradjevinjskih radova koji tradicionalno predstavljaju dodatni izvor prihoda radnicima koji rade u privredi i koji im omogucavaju da sastave kraj s krajem. Porodice zive u strahu od zime jer su culi prognoze da ce biti dugackih iskljucenja struje i hiperinflacije.

Opoziciona Demokratska stranka iz Leskovca je nedavno objavila pamflet u kome se Milosevic optuzuje za "sve veci broj srpskih grobova i sve manje srpske teritorije." Posle toga su dvojica aktivista ove stranke privedeni u policiju na ispitivanje; lokalni predsednik ove stranke Sinisa Peric je primio nekoliko pretecih telefonskih poziva; a poruka "pazi - izdajnici" izrezbarena je na vratima sedista stranke preko vikenda.

Lokalne vlasti su pokusale da smire situaciju tako sto su organizovale prijeme za rezerviste i sto su obecale da ce porodice poginulih vojnika dobiti stanove a njihova deca stipendije za skolovanje. Ali takodje traze nacine kako da se ugusi potencijalno neprijateljsko izvestavanje. Opozicioni aktivisti kazu da ce uskoro biti sprovedena cistka novinara u leskovackoj televiziji.

Posto su svi nezavisni mediji u Srbiji ucutkani, opozicionari iz Leskovca su pronasli novi nacin za sirenje informacija. Na zidovima su se pojavili plakati na kojima se imenuju politicari i direktori preduzeca koji su ukrali novac. Na nekim plakatima se cak nalaze i brojevi bankovnih racuna u Budimpesti na kojima se navodno nalaze zloupotrebljena sredstva.

Posto je citave decenije bezrezervno podrzavao Milosevica, jug Srbije se sada suocava sa posledicama ovog izbora. Otreznjenje izgleda kao nocna mora.

Bojan Tonic je novinar iz Beograda koji redovno pise za Izvestaje o krizi na Balkanu IWPR-a.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Focus: [Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosarkaska-revolucija-0>